

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Cadrul bancar și cadrul cooperatist. — Cassa de păstrare din Săliște. — Specificul crizei. — Reflexiuni interesante. — Câteva cuvinte și despre petrol. — *Cronica:* Necrolog. Asanarea Băncii Agricole, București. Societatea de asigurare Franco-Română, București. Cursuri pentru încasare și informatori comerciali. Bancă ipototecară internațională în Amsterdam. Renta stabilizării. Banca „Timișana”, Timișoara. Noul proiect de legi. Exportul produselor petrolifere Banca „Arădană” s. a. — Situația sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valorilor la București.

Cadrul bancar și cadrul cooperatist¹⁾.

De câteva decenii încoace, un cerc de oameni pătrunși de spiritul etic al cooperăției, a cercat să răsădească această manifestare economică și pe pământul țării noastre. Între ideologiile de frunte ai aceste directive, amintim aci mintea luminată care a fost Spuru Haret și care a pătruns cu spiritul său profund multe alte domenii din manifestările noastre economico-sociale.

Considerând noua activitate ca ceva plăpând și adus din alte meleaguri și-a dat perfect seama — și el și și acei cari l-au urmat — că ea trebuiește menajată și îngrijită cu deosebită afecțiune. Pentru că să prindă teren cooperăția, ceice au văzut în ea aceea ce ar trebui să fie, au făcut toate sacrificiile necesare prosperării sale: scutirea de impozite pe o anumită durată, prioritare la comenzile statului pentru vinderea produselor etc. Și s'a așteptat, ca pătrunsă fiind de vloga vieții, noua activitate economică, să

¹⁾ Sub cadrul bancar înțelegem toate așezămintele economice, formate pe baze capitaliste.

crească, să se desvolte și apoi să producă. În special, asupra acestui ultim fel, s'au pus toate speranțele. Și pe drept cuvânt, pentru că nu se poate să se conceapă o activitate economică, care să fie veșnic sprijinită și să nu poată nici odată umbla pe picioarele proprii.

Dar dacă am îndrăzni să facem o privire retrospectivă asupra rezultatului — deci productivității — cooperăției, suntem siguri că până acuma n'am găsi nimic demn de remarcat. Câteva rezultate sporadice pe ici pe colo, nu ne-ar da în nici un caz dreptul să tragem concluzii definitive. Cooperăția n'a prins la noi în măsura în care se spera. Este probabil, chiar foarte probabil, că vina o poartă mecanismul anchilozat al biocratismului de stat. Am adus o activitate potrivită unor anumite așezăminte, unei precise vederi în conducere și am dat-o pe mâna tuturor reformatorilor și doritorilor de inovații, căutând s'o adoptăm în conformitate cu vederile noastre proprii. E locul să amintim, că numai în ultimii zece ani, am avut trei reforme ale legii cooperăției și acum se mai anunță una care să le pună vârf la toate.

Poate să fie aceasta una din cauzele cari au contribuit ca instituția cooperatistă să rămână la noi veșnic anemică și în faza propagandei și a privilegiilor. Nu mai departe decât acum o lună, în penultimul număr al revistei „Tribuna cooperatistă din Ardeal” se spunea că „Oficiul național al cooperăției române” a aprobat pentru propaganda cooperatistă din Ardeal, suma de Lei 150.000. Suma relativ nu este mare. Dar nu suma impoartă. Impoartă faptul — și noi acest lucru vrem să-l relevăm — că după trei

zeci de ani, cooperația se găsește încă în nevoia de fonduri pentru propagandă. Și tot acolo găsim rândurile Dlui Dr. Gociman, care ne spune despre sucombarea unei cooperative forestiere, după 7—8 ani de frumoase rezultate, pentrucă statul nu i-a mai înorit contractul.

Iată situația reală a acestei activități economice. De treizeci de ani de zile, cooperația a trebuit să fie mereu ajutoată și subvenționată. Și — în trecut fie zis — industria este acuzată că în zece ani de zile, nu și-a putut asigura existența pe propriile ei picioare. Ori din moment ce considerăm cooperația ca o activitate economică, satisfăcând nevoi sau producând, este necesar ca ea să ajungă să producă odată cu adevărat, altfel ar însemna să ne luăm banul dintr'un buzunar, să-l punem în celalalt (ca în Caragiale) și să zicem că-l avem în amândouă.

Bănuim însă că vina cea mare a nereușitei (cel puțin așa cum s'a sperat) cooperației, o poartă cadrul afacerilor ce i s'a afectat. Cooperația prin însași structura sa ideologică, era menită să rămână în mediul rural și pentru nevoile pure ale claselor rurale sau proletare. Satele se concentrău prin ele, pentru înlocuirea intermediarilor, iar proletarii și salariații pentru ușoara satisfacere a traiului și a nevoilor de credite modeste. Ea nu era sortită însă să pășiască la exploatarea de mare anvergură, cu ambiția de a înlocui complet capitalismul. Sunt instalațiuni cari pretind o atmosferă mai puțin democratică decât cea pe care o oferă cooperația. Dar acest lucru se pare că nu s'a înțeleles. Și atunci prin organizarea falsă a cooperației, s'a ajuns la situația că centralele cooperative, au rupt-o aproape cu mediul în care trebuiau să activeze.

O bună organizare a cooperației ar fi trebuit să pornească având în vedere celula originală ca element primordial și anume: mica unitate. Dela o grupare naturală pe sate și regiuni, cooperativele ar fi putut ajunge la o organizație centrală, dar care n'ar fi trebuit să impună vederile sale de sus în jos fără nici o legătură cu nevoile unităților constituite, ci din contră, să formeze un element reprezentativ al vederilor ce le posedau

unitățile componente. În felul acesta, unitățile de jos — acelea cari își cunoșteau nevoile — impuneau directivele de conducere centralei și nu invers: o centrală biurocratică să guverneze în necunoștință de cauză și fără legătură cu realitatea, o armată întregă de instituții, fără să mai adăugăm influința nefastă a vederilor reformatoare de care erau animați toți specialiștii decretăți la anumite epoci, ca atare. Așa s'a ajuns apoi, că în timp ce cooperativele aveau nevoie de pluguri și alte mașini agricole, centrala aducea cu banii satelor și cu sprijinul statului, surtoce pentru târgoveși și pantofi pentru orășeni. Plugurile și uneltele agricole, rămăneau pe planul al doilea, cooperativele fiind silite să se intereseze de ele în afară de vederile și sprijinul centralei.

Acestea sunt credem noi, unele din relele de cari cooperația s'a resimțit: organizația ce i-am dat-o în afară de spiritul său, comprimând-o în articole cari n'aveau a face cu ea și apoi pervertirea — ca să zicem așa — a cadrului activității sale. Sunt — ni se pare nouă — două greșeli cari vor trebui remediate cu cea dintâi ocaziune.

Ing. Gh. Brânduș.

Cassa de păstrare din Săliște.

— Desbaterea cererii de concordat forțat. —

La 22 cert. s'a ținut la Tribunalul din Sibiu prima adunare a creditorilor „Cassei de păstrare“ din Săliște, convocată în urma cererii de concordat forțat, ce numita bancă, a prezentat Tribunalului încă astă vară.

„Cassa de păstrare“, precum am anunțat și noi, la timpul său, a prezentat active de Lei 58 mil. și pasive de Lei 31 mil. și a oferit creditorilor 60% ale creanțelor lor, sumă plătită în 8 rate trimestriale.

Tribunalul a admis în principiu deschiderea procedurii și adunarea creditorilor avea să se declare și ea asupra cererii, să examineze creanțele și să voteze ori să respingă cererea debitoarei.

S'a prezentat la adunarea creditorilor un număr foarte însemnat de creditori din Săliște și jur.

După deschiderea ședinței, prezidată de judecătorul delegat, dl Dr. Cornel Togan, advo-

catul Dr. C. Gross, din Alba Iulia, a cerut în numele mai multor creditori, recuzarea Tribunalului din Sibiu, pe motiv de suspiciune legitimă în ce privește imparțialitatea Tribunalului, Sibiu și delegarea altui tribunal.

Propunerea aceasta a fost întâmpinată deoparte cu vii aprobări și de altă parte cu energice protestări din partea celor interesați.

S'a născut un tumult încât a fost nevoie să se apeleze la intervenția organelor polițienești.

Restabilită liniștea, președintele a prezentat propunerea adv. Dr. Gross, pentru deliberare, senatului Tribunalului și a amânat totodată desbaterea.

Senatul s'a pronunțat pentru propunerea de recuzare a lui Dr. Gross și acum urmează să decidă Curtea de casație chestiunea suspiciunii legitime și eventual să delege un alt tribunal pentru rezolvarea acestei afaceri.

Până la pronunțarea hotărârii Curții de casație procedura de concordat forțat pauzează.

Specificul crizei *)

Criza economică prin care trece omenirea, prezintă în aparență, aspectele clasice ale crizelor ciclice: supraproducție și acumulare de stocuri din cauza că creșterea consumației n'a ținut pas cu creșterea producției. Așa, cel puțin, ne este prezentată de cei mai mulți economiști, iar statisticele internaționale furnizează destule elemente în sprijinul acestui fel de a vedea actuala situație economică. Dealtfel, sub regimul capitalist, de producție și desfacere lăsate la libera concurență, crizele economice nici n'ar putea prezenta altă înfățișare. Criza începe din momentul când se rupe echilibrul dintre producție și consumație, dintre ofertă și cerere.

Astfel concepută, criza economică apare de o simplitate, care implică și soluții deopotrivă de simple. Sau lăsăm vremii sarcina de a restabili, ea și în întrecut, echilibrul dintre producție și consumație sau ne angajăm pe calea unei adaptări raționale. Pentru această ultimă soluție militează numeroși oameni de stat, cari, fără să-și dea seama, împing statele capitaliste spre organizare socialistă. Căci așa numita raționalizare a producției și desfacerii, care caută să fie obținută prin „solidarizarea“ tuturor țărilor implică abolirea liberei concurențe și introducerea controlului, dacă nu chiar a monopolului de Stat asupra pro-

ducției și comerțului. Proiectele pentru federalizarea țărilor europene și regimurile etatiste introduse în multe țări, în ce privește comerțul de cereale, petrol, etc., nu sunt decât verigi din lanțul de manifestări isvorite din același imbold subconștient al procesului de socializare treptată a organismelor economice.

Pe acest drum nu se va persista multă vreme, căci reacțiunea va veni curând. Regimul capitalist e prea viguros și prea conștient de dreptul său la viață pentruca criza prin care trece să-l împingă spre sinucidere. Pe măsură ce jocul firese al forțelor economice va restabili echilibrul normal dintre producție și consumație, preocupările etatiste și implicit socializante de astăzi, vor reintra în patrimoniul doctrinarilor,

Cu acest sentiment că omenirea încă nu este coaptă pentru solidarizarea internațională efectivă pe bază de repartizare rațională a producției și defacerii, examinarea cazului particular al crizei economice din România devine mai puțin simplă decât dacă îl înglobăm în cazul general al crizei mondiale.

Ne găsim, fără îndoială sub influența conjuncturii internaționale; însă ar fi o încercare zadarnică de a obține o ameliorare, acționând asupra raporturilor noastre cu restul lumii. Sforțările pe care le depune guvernul român în scopul constituirii blocului țărilor agricole, sau pentru realizarea proiectului de federalizare a Europei, constituite îndatoriri de politică internațională, însă nu și căi pentru însănătoșirea economiei naționale. Pe realizarea acestor proiecte — atât de îndoielnice — nu se poate bizui o acțiune pozitivă de asanare economică. Cât de puțin lucru se poate obține prin cultivarea legăturilor cu străinătatea s'a putut vedea cu prilejul încheierii recentelor tratate și convenții comerciale. Inlesnirile acordate exportului de produse românești sunt atât de puțin însemnate încât și acum, ca și înainte de încheierea nouilor convenții comerciale, volumul schimburilor noastre cu străinătatea depinde numai de puterea de concurență a economiei românești.

Dela această premisă trebuie să pornească orice acțiune a Statului sau a organizațiilor profesionale, în scopul unei mai bune orientări a vieții noastre economice.

Neglijând dar pentru un moment tot ce este influență din afară asupra crizei economice din România, trebuie să ne străduim de a-i găsi specificul, particularitatea, care-i dă o evoluție diferită de a crizelor economice din alte țări.

* * *

Nu vom întreprinde acum cercetarea pe care o recomandăm mai sus. O facem dealtfel, neîn-

*) Reproducem după revista „Bursa“ din capitală articolul judicios cu titlul de sus.

Constatările și concluziunile autorului intră în întregime și în vederile noastre.

trerupt, în coloanele revistei noastre, care e în primul rând, consacrată studiului problemelor românești. O singură constatare de ordin general ne propunem să degajăm de astă dată. Anume, că țării noastre nu se aplică diagnoza formulată și consacrată în studiul crizei țărilor înaintate în erarhia capitalistă. La noi nu se poate dar vorbi de un exces de producție ca efect al raționalizării. Dimpotrivă, suferim, în primul rând din cauză că am rămas prea mult în urmă pe calea progresului tehnic și al exploatării capitaliste. Desechilibrul dintre producție și desfacere a fost provocat în România de descreșterea treptată a consumației, iar nu de întârzierea ei față de creșterea producției.

Statele Unite, care au fost factorul principal în ruperea echilibrului economic mondial, s'au văzut surprinse de criză în plină epocă de prosperitate. La fel s'au petrecut lucrurile în mai toate țările industriale.

În România, dimpotrivă, criza de acum este punctul culminant al unei anemieri treptate a organismului economic, sub influența lipsei de capital și a scăderii prețurilor la materiile prime, cari formează fondul exportului românesc, și a celor două recolte slabe din 1927 și 1928.

În vreme ce în mai toate țările industriale prețurile au mers decrescând în ultimii ani, ca urmare a producției raționalizate, la noi, ele au crescut necontenit. De aci și forma excepțional de gravă a crizei economice din România.

Să nu ne lăsăm dar câștigați de curente noi, potrivnice raționalizării, căci riscăm să ne permanentizăm criza actuală. Străduințele noastre toate trebuie să fie orientate către organizarea rațională a producției, așa încât să ne putem integra în economia internațională. Numai când ne vom fi însușit, în industrie și agricultură, sistemele și mijloacele de exploatare uzitate în țările capitaliste, vom putea, eventual, să ne alăturăm mișcării internaționale de organizare rațională a producției și desfacerii. În stadiul de azi al economiei românești ar fi să se comită o gravă eroare dacă s'ar încerca să se indentifice criza mondială și să se aștepte o îndreptare dela aceleași mijloace curative. Lăsându-ne târâți în această direcție, riscăm să pierdem un timp prețios și momente prielnice pentru organizarea noastră economică în concordanță cu cerințele ei specifice.

Reflexiuni interesante.

Din prilejul retragerii a doi directori dela importanta instituție financiară din Germania „Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft“, Berlin,

retragere, ce s'a făcut din motive nelămurite de-ajuns marelui public, revista „Der deutsche Volkswirt“ serie următoarele:

„Băncile mari ar trebui să aibă interes de a sublinia ele singure, cu ce succes lucrează bărbații lor conducători. În alt mod nu se pot justifica lefurile mari ce le primesc directorii de bancă în Germania. Aceste lefuri nu joacă nici un rol, atâta vreme, cât activitatea conducătorilor în chestie aduc băncii afaceri și beneficii. Înșă reversul medaliei e că afaceri cu pierderi trebuie să coste capul acelora, cari le-au inițiat, ori-cât de simpatici, nevinovați și chiar meritoriu în alte direcțiuni ar fi acel cap. E o chestie de principiu foarte serioasă. Merită să fie meditată de băncile mari“.

Cu cele scrise de „Volkswirt“ în partea primă a reflexiunilor de mai sus, suntem de acord. Nu și cu partea a doua. Este și greșit și nedrept a cere pentru afaceri nereușite imediat capul conducătorilor unor întreprinderi, chiar și în caz când alteum sunt simpatici, nevinovați ori chiar meritoși în alte direcțiuni.

Nu există întreprindere, care să nu îndure și pierderi, la pricinuirea cărora pot conlucra și împrejurări extraordinare, ce omeneste nu se pot nici prevedea, nici evita.

Să se judece activitatea conducătorilor de bănci și de alte întreprinderi după rezultatele generale obținute; să se facă balanța între beneficiile rezultate și pierderile ivite, căci numai aceasta este măsura justă.

Să se procedeze însă imediat la decapitare, dacă pierderile se datorese incapacității dovedite, ori relei credințe a conducătorilor!

Câteva cuvinte și despre petrol.

(După W. A. I. M. Dan Waterschoot Dan Der Gracht).

(Urmare).

Este adevărat, că la acest rezultat s'a ajuns numai grație unei propagande intense, la care American Petroleum Institut a luat parte foarte activă, și printr'o presiune economică exercitată de principalele întreprinderi de distribuție prin mijlocul reducerii masive a prețurilor.

O campanie activă a fost dusă, din partea principalelor asociații petrolifere și miniere în favorul unei extrageri unificate, ceea ce înseamnă, că diferiți proprietari ai unei regiuni petrolifere trebuie să se asocieze pentru a exploata regiunea ca o societate, sau cu o singură direcțiune, sau măcar după un program unitar, întocmit de mai înainte.

Avantagiile tehnice și economice sunt mai mult decât evidente. Aci se pune încă chestiunea de a ști dacă asemenea combinațiuni de interese pot fi îngăduite după prevederile legii împotriva trușturilor. Totuși, anumite uniuni de acest gen sunt deja în curs de formațiune.

Alte progrese tehnice au deasemenea o influință asupra echilibrului economic.

În materie de rafinerie, rezultatul principal al industriei moderne este o augmentare considerabilă în randamentul obținut cu extragerea benzinei dintr'o barilă de petrol brut.

Acest randament nu atingea mai mult de 11% în 1908, era de 17% în 1914, de 40,5% în Ianuarie 1928, iar în Ianuarie 1930 el este de 45,1%.

Astfel cantitatea de petrol necesară pentru producerea unei cantități anumite de benzină a fost redusă mai bine cu 400% în decursul ultimilor 20 de ani. În plus, cantități enorme de benzină au fost extrase din gazul natural: mai mult de 40 milioane barile într'un singur an.

Înaintea vremii, această benzină naturală a fost pe de-a-ntregul pierdută.

Trebuie subliniat faptul, că nu este de ajuns numai ca exploatații să reducă producțiunea de petrol, ci rafinorii deasemenea trebuie să reducă din achiziționarea petrolului importat și din stocurile imense disponibile: 535.300 barile la sfârșitul anului 1929. Stocurile de benzină în excedență, și care se ridică în acest moment la cca 50 milioane barile, nu au fost reduse la cifra normală de care are nevoie comerțul.

Până în timpul de față, cooperația a fost mult mai dificilă de realizat între rafinorii, decât între producători, totuși s'au putut înregistra anumite progrese.

Dacă ar fi vorba să se țină lumea de ceea ce ar fi necesar în interesul echilibrului industriei petrolului, rafinorii din Statele Unite nu ar trebui să întrecă 75% din randamentul lor potențial.

În această acțiune de a menține producția americană (a esenței) la 70%, pentru a echilibra cererea și a exercita o influență asupra ansamblului situației generale mondiale, este evident, că regiunile exterioare, cu capacități imense, cum este bunăoară partea septentrională a Americii de Sud (aci înțelegând și Mexicul și, mai ales, Venezuela) Indiile și Persia sunt deasemenea factori foarte importanți.

În 1929 producția acestor regiuni a fost estimată la: Nordul Americii de Sud și Mexicul, 15,2%; Indiile orientale (aci socotind și Saravak), 2,9%; Persia 2,9% din totalul producției mondiale.

Venezuela constituie, în afară de Statele Unite, principalul pericol, din cauza proprietății prea mult subdivizate precum și a capacității

potențiale enorme; în 1929 aceasta a atins deja mai mult de 9,2% din producțiunea mondială totală, revenindu-i astfel al doilea loc după Statele Unite.

Indiile orientale și Persia, cari se află pe mâini serioase, reprezintă o problemă mai puțină gravă, mai ales de când Royal Dutch-Shell (tot așa de important și în Venezuela) și Anglo-Persian au declarat, că ele sunt gata să se alăture mișcării mondiale pentru a echilibra producțiunea și cererea. Sir Henry Deterding și John Codman, șefii respectivi ai lui Royal Dutch-Shell și ai lui Anglo-Persian, s'au deplasat personal în Statele Unite, anume în acest scop.

În Februarie 1929 s'a ajuns la o antantă între principalii interesați mondiali, cari s'au angajat a menține producțiunea mondială de petrol la nivelul anului 1928, în decurs de doi ani, și — dacă nevoia o va cere — chiar pentru trei ani.

Din nenorocire, acest rezultat remarcabil nu a putut avea urmările dorite, deoarece procurorul general al Statelor Unite, întreat a răspuns, că în ceea ce privește pe conducătorii americani, acest proiect nu este în conformitate cu legea împotriva trușturilor.

O descurajare evidentă a pus dar stăpânire pe piață și a permis, ca producțiunea să-și reia întreaga libertate în Statele Unite și să se ridice în mod constant până la punctul de a atinge în August 1929 numărul cotidian de 2.973.000 barile; abia în luna Aprilie 1930 s'a reușit a se readuce la nivelul atât de mult urmărit, adică la nivelul producțiunii mijlocii din anul 1928 (2.500.000 barile pe zi), ceea ce va conduce, desigur, la o reducere gradată a stocurilor excesive și, deci, la un echilibru general.

Royal Dutch-Shell și societatea Anglo-Persian continuă să colaboreze și pe mai departe la această mișcare în regiunile cari, în afară de Statele Unite, se află sub controlul lor direct.

U. R. S. S. este o plagă a situației internaționale a petrolului.

Producțiunea sa importantă, alimentată de regiunile cele mai productive ale Europei și ale Asiei celei mai apropiate, a atins în 1929, 6,7% din producțiunea totală mondială, luând astfel al treilea loc.

Nouile descoperiri și posibilități deja cunoscute indică o capacitate de producțiune încă și mai mare.

Ca în toate domeniile de altfel, acest focar de desordine crează un mare rău și împiedecă restaurarea echilibrului economic. Activitatea lor seamănă discordia în industria petroliferă și conduce la controverse înverșunate între grupurile Standard Oil Co. din New-York, aci înțelegând și pe Vacuum Oil Co. și între Royal-Dutch, asupra

chestiunii desfacerii petrolului rusec, aruncat pe piață pe prețuri de nimic, și asupra imoralității de a încheia afaceri cu Societate, cari au „naționalizat” proprietățile petrolifere.

Aceste contraverse sunt în stare să pericliteze colaborarea necesară între principilale întreprinderi din lume; ele continuă să reapară în mod periodic, de câte-ori petrolurile rusești sunt vândute în concurență pe un teritoriu oare-care.

Afară de aceste dificultăți, pe cari le-am enumerat aci într'un mod cu totul succint, se pare că s'a ajuns totuși la progrese considerabile pentru a aduce importanta industrie a petrolului la o situație mai bine echilibrată decât aceea a atâtor altor mărfuri de mare consumație.

Dar cel mai de seamă dintre toate rezultatele este acela, că acest progres a fost realizat, aproape în mod exclusiv, pe baza unei colaborări *voluntare* și nu prin legi guvernamentale, sau prin alte mijloace de constrângere oficială. *Dimpotrivă chiar: progresul acesta a fost realizat, pe bază de înțelegeri de bună voie, din inițiativă particulară, în ciuda existenței unor legi contrare acesteia.*

Dacă această cooperare va putea fi menținută, există speranța, ca dificultățile să fie în mod practic înlăturat, mai ales dacă ceea ce s'a realizat datorită eforturilor private va fi sancționat prin legile noi, ce vor trebui aduse.

În acest din urmă caz se va ajunge să se dea industriei petrolului o mai bună stabilitate decât este cea de azi, un echilibru stabil în locul echilibrului labil de acum, care nu-și găsește nici o asemănare cu un al doilea din trecutul acestei industrii.

CRONICA.

Necrolog. *Dr. Atanasiu Moga*, medic, Sebeș-Alba, membru în Consiliul de administrație a băncii Banca Română „Sebeșana” s. a. Alba-lulia, a încetat din viață la 10 crt.

*

Asanarea Băncii Agricole, București. Acțiunea de asanare a băncilor ajunse în dificultăți, pe cari guvernul, împreună cu Banca Națională a României, le-au găsit demne de a fi ajutate în refacerea lor, a început cu Banca Agricolă din București.

Zilele trecute adunarea generală extraordinară a numitei bănci a ratificat convenția încheiată, în scopul asanării, între Banca Agricolă, Stat și Banca Națională.

Statul a luat asupra-și din portofoliul greu licitabil a băncii numite, suma de Lei 514 mil. Din suma aceasta a trecut asupra Băncii Naționale Lei 124 milioane.

Suma de Lei 406 mil. rămasă la Stat va trebui replătită acestuia, de Banca Agricolă în rate eșalonate până în anul 1957. În primii 3 ani Banca Agricolă nu va avea să efectuească nici o plată.

Banca Agricolă va cere dela emitenții polițelor în întârziere o dobândă de 10%, din care revin Statului 5%. Sumele încassate plus rezervele Băncii Agricole vor forma un fond de amortizare.

Banca nu va plăti nici o dobândă asupra portofoliilor.

Începutul odată făcut este de dorit, ca, cât mai grabnic posibil, să se procedeze la asanarea și a băncilor din provincie, cu portofolii imobilizate l

*

Societatea de asigurare Franco-Română, București, după firmă, s'ar crede, că este o societate născută din înfrățirea capitalului francez cu cel românesc. Nu este însă de fapt, nici franceză și nici românească aceasta societate, ci o societate „naționalizată” cum se zice. Dar nici aceasta complet, ci numai de formă. Dovadă că din capitala României adresează publicului din țară, ehtar și băncilor și întreprinderilor *românești*, circulare — *in unguerește*.

Este cel puțin o lipsă de delicatețe, aceasta, față de clientela românească actuală și cea pe care voiește să o mai achiziționeze Franco-Româna.

Dar Românul, se știe, este tolerant la extrem l

*

Cursuri pentru încassatori și informatori comerciali. Guvernul austriac, la dorința cercurilor interesate, organizează cursuri serale pentru a forma buni încassatori de creanțe și informatori comerciali.

Cursurile se țin de trei ori pe săptămână și lecțiile sunt atât teoretice, cât și practice. Durază 3 luni.

Frecvența după terminarea cursurilor dau un examen și primesc o diplomă.

Noua instituție a luat naștere din marea dezvoltare a operațiunilor (cumpărări și vânzări) pe credit către mușterii particulari și cari reclamează o bună organizație de informațiuni comerciale asupra capacității de plată a solicitanților de credit și a serviciului de incasso a creanțelor, după ajungerea lor la scadență.

O astfel de instituție ar putea face bune servicii și la noi comerțului și industriei, mai ales în capitală și în orașe mari.

Informațiuni asupra cursurilor de cari ne ocupăm se pot obține: Viena IX. Severingasse 9, Zimmer 48.

*

Bancă ipotecară internațională în Amsterdam. Cu participarea capitalului american, francez, german, elvețian și cehoslovac a luat ființă în Amsterdam o bancă ipotecară internațională, sub firma „Compagnie Centrale de prêts fonciere“.

Capitalul soc. este 10 mil. florini olandezi, circa Lei 670 milioane.

Obligațiunile ce le va emite noua bancă se vor plasa în preponderanță în Franța.

*

Renta stabilizării a fost admisă, conform unui ordin circular al Ministerului de finanțe către Administrațiile financiare din țară, drept garanție la licitațiunile publice, fiind titlu garantat de stat.

Daloarea va fi calculată la paritatea legală.

*

Banca „Timișiana“, Timișoara. Adunarea creditorilor acestei bănci, convocată pentru a se pronunța asupra cererii de concordat forțat, a fost amânată din partea tribunalului, pe ziua de 30 Septembrie a. c.

Aceasta din motiv, că orașul Timișoara interesat la „Timișiana“ cu Lei 35 mil. și-a putut fixa atitudinea în aceasta chestiune abia zilele trecute, în ziua de 18 crt.

*

Noui proiecte de legi. În ultimele ședințe ale delegației economice, cari s'au ținut sub președinția dlui prim-ministru Iuliu Maniu — s'au luat unele hotărâri pentru asanarea creditului privat.

Guvernul pregătește în acest scop unele proiecte de legi, cari să îmbrățișeze întreaga problemă a creditului. Dl ministru Manoilescu încează la redactarea ante-proiectului de lege pentru conversiunea datoriilor agricole.

O comisiune, care se întrunește săptămânal la ministerul de comunicații, pregătește materialul statistic și informativ necesar.

Dl ministru Junian și subsecretar de stat Gafencu alcătuieste ante-proiectul de lege al cametei, iar dl ministru al industriei pregătește ante-proiectele de lege pentru concentrarea băncilor și al warantelor.

Asupra proiectului de lege al conversiunii datoriilor agricole, au urmat numeroase întrevederi între d-nii miniștrii Manoilescu, Junian și Miha-lache. Ante-proiectul a fost supus și dlui Auboin, expertul francez de pe lângă Banca Națională.

După discutarea proiectelor de legi în sinul Delegației economice a guvernului, întreg ansamblul de măsuri cu privire la asanarea creditului privat va fi supus deliberării parlamentului în sesiunea proximă.

*

Exportul produselor petrolifere în sem. I. al a. c. s'a cifrat cu 1.737.600 tone, față de 1,310.300 în perioada corăspunzătoare a anului trecut. Valoarea produselor exportate se ridică la suma de Lei 5.223.000.000.

*

Banca „Arădană“ s. a este noua firmă, modificată și înregistrată de curând a băncii „Arădana“ bancă de credit pentru industrie și comerț din Arad.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 13 Sept. 1930, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	9.275,434.874
Devize	1.610,576.912
Monetă divizionară	481,311.430
Portofoliul comercial	7.694,048.373
Imprumut. pe efecte publ., warante etc.	815,721.344
Datoria Statului	3.699,056.580
Avansuri temporare Tezaurului	1.900,000.000
Efecte publice	124,573.303
Fond. de pens. și asistență pt. personal	126,422.947
Imobile	501,681.410
Mobilier și mașini de imprimerie	76,568.786
Cheltuieli de administrație	116,959.756
Argint—Lingouri și monete	7,277.107
Conturi diverse	3,644,196.995
Totalul activelor	30.877,249.683

Pasiv

Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	330,967.213
Bilete B. N. R. în circulațiune	19.610,204.705
Conturi curente și recepise la vedere	6.822,949.601
Dobânzi și beneficii diverse	212,316.043
Conturi diverse	2.479,604.916
Raportul între stocul de aur și angajamente	35,09%
Raportul între stocul total și angajamente	41,18%

Taxa: { Scant 9%
Dobânda 10%

Cursul Valorilor la București

25 Septembrie 1930.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	110—115
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	65—67
Scris Rurale	5	46 ¹ / ₄ —46 ³ / ₄
Scris Urb. București	5	46—46 ¹ / ₄
Scris Urb. Iași	5	42 ¹ / ₂ —43
Comuna București	4	46—48
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	54—54 ¹ / ₂
Imprumutul Național 1916	5	63—64 ¹ / ₂
Imprumutul Unirii 1919	—	60—60 ¹ / ₄
Imprumutul Refacerii 1920	5	57 ¹ / ₈ —58
Renta împrumutării	5	48 ³ / ₈ —48 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	80—85
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	68—72

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	6350—6400
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	760—770
Românească ex. cup.	500	660—770
„ pui ex. cup.	500	640—650
De Scont ex. cup.	500	190—200
Comerc. Română ex. cup.	500	750—725
Credit Român ex. cup.	500	675—685
Generală ex. cup.	500	360—370
Viticola ex. cup.	500	200—210
Comerț Craiova ex. cup.	500	680—690
Com. Ital. și Rom.	500	775—800
Albina Sibiu ex. cup.	500	750—760
Carpaților	500	370—380

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	4375—4400
Națională	500	700—725
Generală	500	1600—1625
Agricola ex. cup.	500	750—760
Steaua României	500	1200—1250
Prevederea	200	1040—1050
Soc. Urania	1000	2200—2300

PETROLIFERE

Steaua Română	500	500—510
Astra Română oplate	500	790—800
Speranța opt. ex. cup.	500	625—650
Speranța pui ex. cup.	500	300—325

Petrol Blok	500	175—180
Petrolul Rom. opt.	500	190—200
Petrolul Rom. (pui)	500	30—40
I. R. D. P. opt.	500	135—140
Concordia	250	680—680
Creditul Minier opt. ex. cup.	500	330—335

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	370—375
C. Tramv. Buc.	500	810—825
Govora-Călimănești purtător	200	140—150
Govora-Călimănești nom.	200	140—150
Cartea Românească ex. cup.	500	270—275
Creditul Technic purt.	500	385—390
Creditul Technic nom.	500	380—390
Letea opt. ex. cup.	500	490—500
Clădirea Românească opt. ex. c.	500	380—390
Mica ex. cup.	500	375—380
Carpatina	500	775—800
Credit Industrial ex. cup.	1000	490—500

MONEDE EFECTIVE

Dolari	166.40—166.75
Sterline	814—817—
Lirete	8.70—8.76—
Cor. cehe	4.95—4.96
Franci francezi	6.58—6.62
Franci belgieni	4.66—4.70
Franci elvețieni	32.75—32.85
Mărci germane	39.95—40—
Zloți	18.50—18.75
Șilingi austr.	23.75—23.90
Pengő	29.40—29.80
Dinari	2.97—3.00
Leva	1.22—1.25
Drachme	2.18—2.22
Lire otomane	78.00—79—
Napoleon	660—662—

Depozitul mașinilor de scris
„REMINGTON“
 „DACIA TRAIANĂ“, SIBIU.

Tot aici se mai află :

Scala despre timbrele de 0.132% și de imp.
 proporțional de 1.32%. Prețul Lei 20.—